

TREBA JE DAROVALCEV KRV!
Plazma RDEČEGA KRIŽA rešuj življenja sto in sto ranjenih vojakov in mornarjev. — Tudi potreba jih je še na tisoče darovalcev krvi. Dajte pint krvi, da rešite življenje.

NEMCI SE PODAJAJO RUSOM

Nemške čete, ki so se borile do konca, da se izognejo ruskim ujetniškim taboriščem, so se večerj pričele rdeči armadi predajati v velikih skupinah, ko je bil na vseh evropskih frontah izdan ukaz, da prenehajo vse sovražnosti. Toda v Pragi so se nadaljevali boji, navzlic temu, da je maršal Stalin naznanil osvoboditev češke prestolice.

V Vašem okraju nabirajo obleko za jugoslovanske reče. — Darujte nekaj zdaj!

Nemško vrhovno poveljstvo v Pragi je sporočilo, da so se sovražnosti v mestu nadaljevale, ker so češki partizani hoteli mesto nemški posadki iztrgati iz rok.

Maršal Stalin je naznanil, da so sovražnosti prenehale popolnoma v tork ponoči in da so se Nemci pričeli v velikih skupinah podati rdeči armadi. Stalin pa je ruskemu narodu tudi zagotovil, da bo rdeča armada "pripravila k pameti" vse one nemške vojaške oddelke na Češkem, ki se nočejo podati.

Stalin je dan zmag razglasil en dan po predsedniku Trumanu in Winston Churchill, ker je hotel počakati, da je Nemčija popolnoma zrušena. Počakal je, da se je rdeči armadi podal Berlin in v svojem dnevnem povelju je naznanil, da je bila "predhodna predaja" v ponedeljek podpisana v glavnem stanu generala Eisenhowerja v Reimsu.

Po razglasu dneva zmage je maršal Stalin ukazal, da je v Moskvi 1000 topov pozdravilo zmago s 30 strel.

Brezpogojna predaja je bila podpisana v telnični šoli v Karlshorstu, vzhodnem predmestju Berlina. Bolj v središču Berlina ni bilo nobenega pripravnega poslopja za kako uradno sobo.

Goering je bil prijet

Ameriška sedma armada generala Alexandra M. Patcha je večerj vjela nemškega zračnega feldmaršala Hermanna Goeringa in feldmaršala Alberta Kesselringa, bivšega nemškega poveljnika v Italiji in nazadnje na zapadni fronti.

Goering, ki je star 52 let, se je Amerikancem predal blizu gradu Kitzbuechel v Avstriji s svojo ženo in 6-letno hčerko. V glavni stan generala Patcha je bil prepeljan v majhnem aeroplanu, ki ima prostora samo za enega potnika.

Goering je najvišji nacistični častnik, ki je padel zaveznikom v roke. Pripovedoval je, da je bil 24. aprila v Berchtesgaden, ko sta se ameriška in rdeča armada že tako približali, da se kmalu združita in Nemčijo presekat na dve. S Hitlerjem je govoril po telefonu in ga spomnil na njegove besede, da bo Goering prevzel vodstvo Nemčije, ako se njemu (Hitlerju) kaj pripeti. Zato je svetoval Hitlerju, da mu izroči to vodstvo, ker že tako in tako izgleda, kot da je vsega konca. Hitler se je razjezil in rekel Goeringu, da si je sam podpisal smrtno obsodbo. Vendar pa je Goeringu še rekel: "Ako se odpoveš vsem naslovom in visokim častem, ti

pogojno predajo Nemčije.

Besedilo predaje je slično besedilu, ki je bilo podpisano v ponedeljek v Reimsu.

Na vrhu vsakega lista z besedilom brezpogojne predaje in podpisi, stoje besede, ki jih je najprej zapisal predsednik Roosevelt, za njim pa Churchill: "Brezpogojna predaja."

Keitel, visok, v polni uniformi nemškega feldmaršala, je obdržal oholost pruskega častnika do konca. K sebi je poklical ruskega tolmača in mu naročil, da maršalu Žukovu pove, da potrebuje še nadaljnjih 24 ur časa, da more izvesti vse pogoje predaje. Žukov pa se ni zmenil za Keitelovo prošnjo in mu ni niti odgovoril.

Za zaveznike so podpisali maršal Žukov za Ruso, zračni maršal sir Arthur W. Tedder za generala Eisenhowerja, kot priča ameriški general Carl A. Spaatz in za Francijo general Jean de Lattre. Za Nemčijo pa so podpisali feldmaršal Keitel kot vrhovni poveljnik nemških armad, admiral Hans Georg von Friedeburg, vrhovni poveljnik nemškega vojnega brodograja in general Paul Stumpf, vrhovni poveljnik zračne sile.

Ko je bila zgodovinska listina podpisana, je maršal Žukov vstal in rekel hladno rusko:

"Sedaj prosim nemško delegacijo, da odide iz sobe."

Keitel je vstal, visoko vzravnal in držeč feldmaršalsko palico visoko pred seboj, je ponosno odšel iz sobe.

Naše izgube na Zapadu

Vojna proti Nemčiji velja Združene države nad tri četrtine milijone izgub, med njimi 150.000 mrtvih.

Te izgube pa so samo do zadnjega tedna v aprilu, vojna pa se je zatem še nadaljevala skoro dva tedna.

Molotov odpotoval

Ruski vnani komisar in zastopnik na konferenci Združenih narodov Vjačeslav Molotov je odpotoval v Moskvo.

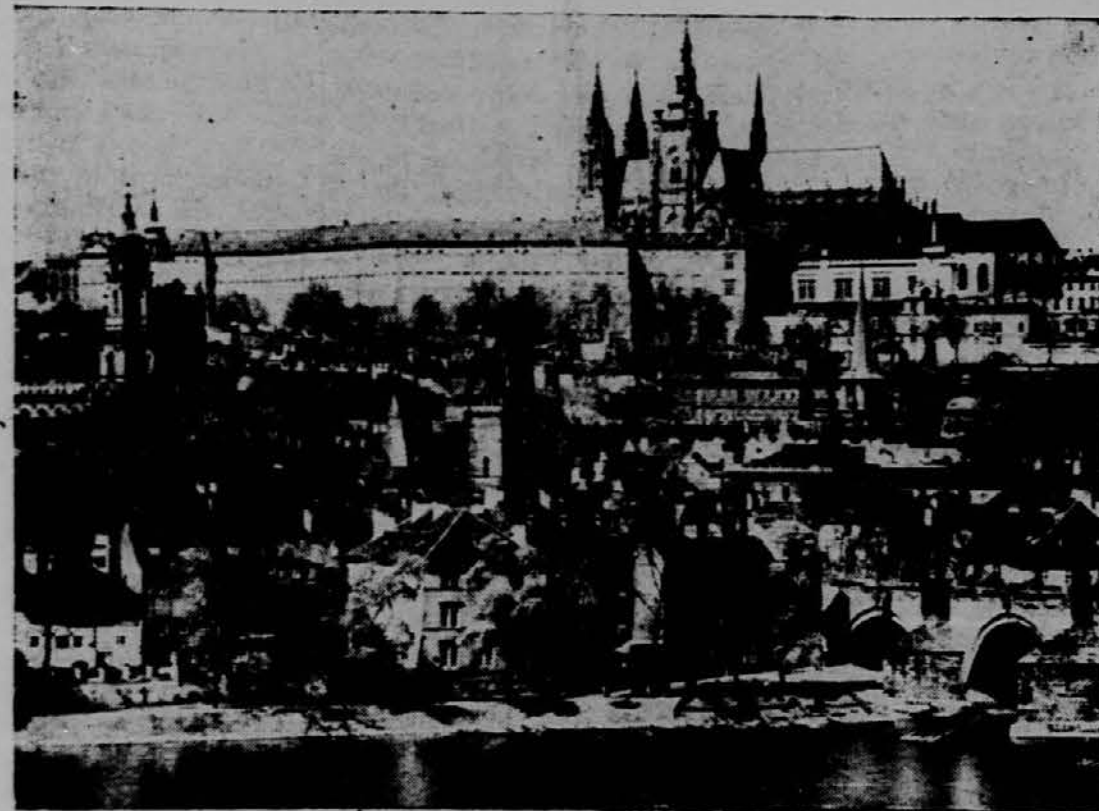
Vidkun Quisling se je podal

Nemški podrepiški ministrski predsednik Norveške Vidkun Quisling se je sam podal v gestapovski ječi na Mošlegaten 19, Oslo.

Potrkal je na vrata ječe ter razrazil, da se želi izročiti na razpolago oblasti.

V Avstriji je bil prijet tudi general Ritter von Epp, ki je poveljeval v Monakovem, pa je pobegnil, predno so Amerikanci zavzeli mesto.

OSVOBODITEV ČEHOSLOVAŠKE

Zlata Praga — prestolice Čehoslovške z gradom Hradčani.

Glavni trg v Moravski-Ostravi, največjem mestu Moravske.

Kvizlinška nesramnost

"Gauleiter" v Krkonoših želi, da ostane pokrajina Krkonošev še v nadalje — del Nemčije.

Med vsemi nacističnimi nesramnostmi in skrajnimi podlostmi kar si jih zamore človeštvo predstavljati, je popisana v sledeči vesti, ki prihaja iz Prage, glavnega mesta Češkoslovenske republike:

Konrad Henlein, nacistični "gauleiter" češkoslovenske pokrajine Krkonošev (Sudetenland), je prosil zaveznike, naj jamčijo, da bode imenovana češka pokrajina tudi sedaj, ko je vojna v Evropi končana, za

Milijonarji, ki so ustanovili fašizem v Italiji, — pred sodiščem

Berne, Švica, 8. maja. — Iz italjanskega mesta Lugano, blizu švicarske meje, se javlja, da je odbor za narodno osvobodjenje severne Italije, oziroma odbor partizanov, ravno izdal zaporna povelja, za vse glavne italjanske industrialiste, oziroma one milijonarje, kateri so dali potrebne milijone za ustanovitev fašistične stranke po Mussoliniju.

Ti italjanski milijonarji so: Guido Donegani, ravnatelj in lastnik kemičnega trsta,

znanega pod imenom Montecatini; Mussolini in njegov zet, Ciano, sta postala delničarja tega trsta, potem ko sta ustanovila fašizem in izdala, oziroma prodala italjanski narod izkoriščevalcem;

Alberto Pirelli, lastnik trsta gumijs v Milanu;

Milijonar Treccani, ki je bil tudi solastnik trsta gumijs, in za izdelovanje rayona, in

čegar glavni stan je mesto Turin.

Poroča se tudi, da je vodja italjanskih partizanov, ki sedaj vladajo v severni Italiji, neki Ferruccio Parri, kateri je uspešno vodil upor v severni Italiji.

Buy an "extra" bond!

HITLERJEVO TRUPLO NAJDENO

Polkovnik Anatolij Pilugin, vojni poročevalec Tassa, je sporočil, da je nek ruski general rekel, da je bilo v razvalinah Berlina najdeno Hitlerjevo truplo.

Tekom sestanka med feldmaršalom Montgomeryjem in maršalom Rokosovskim so ruski častniki vprašali polkovnika Pilugina, kaj misli, ali je Hitler živ ali mrt. Pilugin pa je odgovoril, da je ruski general, čegar imena pa ni izdal, rekel, da so Rusi v Berlinu našli s krogliami prestreljeno truplo moža, katerega so spoznali za Hitlerja.

Ruski fotografi so napravili slike z vseh strani, da jih preiščejo v Moskvi. Vsi Hitlerjevi uslužbenci, ki so jih Rusi vjeli, so si ogledali truplo. Vsi, razen enega, so v trupu spoznali Hitlerja. Ta uslužbenec je odločno rekel, da ni truplo Hitlerjevo, temveč nekega njegovega kuharja, ki je bil Hitlerjev dvojniki in katerega je dobro poznal in da je bil zaradi podobnosti s Hitlerjem umorjen, medtem ko je Hitler pobegnil iz berlinskih razvalin.

Pilugin tudi pravi, da mu je ruski general povedal, da so v razvalinah našli tudi trupla propagandnega ministra dr. Goebbelsa, njegove žene in njegovih otrok. Goebbelsovo truplo je bilo tako ožgano, da ga ni bilo mogoče spoznati.

Poročila s fronte naznanjajo, da so Rusi našli v Berlinu zelo velik podzemski glavni stan Adolfa Hitlerja, da pa zastoj iščejo Hitlerjevo in Goebbelsovo truplo.

Vhod v podzemne prostore je na dvorišču kanclerjeve palače, kjer so bila najdena trupla mnogih visokih nacistov, ki so izvršili samomor.

Vhod je skozi ozka vrata v stolpu. Pot pelje globoko pod zemljo, kjer so razni prostori v več nadstropjih, opremljeni z električnimi pečmi, s poliranjem in električno razsvetljavo — vse zelo udobno.

V drugih prostorih, ki so imeli izhode na ulico daleč od kanclerjeve palače, so bile garaže. Kuhinjske šrambe so imele velikanske zaloge živil iz vse Evrope in mnogo bavarskega piva.

VAŽNO NAZNANILO IZ PITTSBURGHA

Dragi Jugoslovani, Jugoslovanci! — V soboto, to je 12. maja zvečer se bo v Slovenskem Domu na 57th in Butler Str., vršila konferenca, na kateri se bo izdelal načrt za proslavljanje zmage v Evropi, osvoboditev naše zasužnjene Jugoslavije in sprejem častne delegacije iz San Franciscia in Washingtona. Vsi zastopniki društev, vsaj dva, od posameznih organizacij pridite na sejo! Kateri niste prejeli povabilna pisma je vzrok le ta, ker v tem kratkem času nismo mogli vseh naslovov. Ker se svetovni dogodki menjajo tako hitro moramo pač tudi mi vse na hitro organizirati. Prosim, sprejmite to naznanilo za Vaše povabilo. To konferenco sklicujejo Srbi, Hrvati in Slovenci. Naše vezi se morajo tesno zvezati, da bo v resnici "Slovenec, Srb, Hrvat na uvijek brat i brat."

Pozdrav vsem!
Za skupni odbor.
Mary Skerlong.

SESTAVA POLITIČNE UPRAVE SLOVENIJE

Kakor napreduje osvobodjevanje posameznih delov Jugoslavije, tako se tudi sestavljajo vlade za posamezne avtonomne države, ki bodo tvorile bodočo federativno Jugoslavijo.

Nova Jugoslavija bo imela šest avtonomnih držav, ki so: Srbija, Hrvatska, Slovenija, Bosna-Hercegovina, Črnagora in Makedonija.

Vsaka izmed teh držav si je sestavila svojo vlado in sedaj, ko je bila osvobodjena Ljubljana, si jo je postavila tudi Slovenija in sicer v Ajdovščini na Primorskem.

V tej vladi so naslednji možje:

Kidrič Boris, premijer,
dr. Bricej Marijan, podpremier,
Poljč Zoran, notranji minister,
dr. Bobler Alojž, finančni minister;
dr. Pokorn Jurij, justični minister;
Leskovšek Franc, minister za industrijo in rudnike;
dr. Vavpotič Vlado, minister za trgovino in zaloge;
dr. Kozak Ferdo, prosvetni minister;
Fajfer Tone, gozdarski minister;
Hribar Janez, poljedelski minister.

"Glas Naroda"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lapsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd Y E A R ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA —\$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš soboto, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Vojna v Evropi končana... in v San Francisco se nadaljuje...

Sedaj, ko je vojna v Evropi takorekoč začasno končana, in ko so se nacistične vojske podale zapadnim zaveznikom, da se izognejo maščevanju slovanskih narodov in slovanskih držav, prav lahko in tudi smelo trdimo in povdarjamo, da se vsi nacistični milijonarji in lastniki ekonomičnega bogastva Nemčije, niso podali brezpogojno angleško-ameriškim vojskam na evropskem zapadu.

Mnogo nemških obrtnih vladarjev je namreč že davno poslalo svoje očetelji in tudi premočno bogastvo — v Argentino, katero "republiko" ti milijonarji lastujejo in vladajo že dolgo vrsto let.

V našem San Francisco se vrši takozvana mirovna konferenca v prid bodočega uravnavanja svetovnega redu in mira, in — ako se ne motimo, — pri tej konferenci zastopa Argentinsko nacistično Nemčijo (in proxy), kar zopet znači, da je to zastopanje najpopolnejša manifestacija vseh želja in namenov nemških gospodarjev glede bodočnosti, tako da nacistični lahko v San Francisco glasujejo (potom Argentine) o vseh bodočih vprašanjih, katera se tičejo njihove lastne bodočnosti in blagostanja.

Vodjem nemških gospodarjev se sedaj ni prav ničesar bati glede svoje lastne varnosti in osebne varnosti svojih rodbin, — kajti niti eden — edini milijonar, ki je s svojimi milijoni pomagal in finančno podpiral nemški fašizem, dosedaj še ni dobil brezplačnega stanovanja in brezplačne hrane v kakem nacističnem koncentracijskem taborišču. Ameriške vojaške oblasti v Nemčiji namreč dosedaj še niso poročale, da so v tem ali onem koncentracijskem taborišču Nemčije, našle kakšnega nemškega milijonarja. Časniška poročila dosedaj tudi še niso javile svetovni javnosti, da so Franciji, Italiji, Jugoslaviji in Nemčiji, pristojne oblasti zaplenile po nacističnih ukradenih milijone dolarjev, ali da bodo takozvane milijonarske vladajoče rodbine v Evropi, morale izročiti svoja naropana bogastva in milijone onim narodom, katere so oropale njihovega znoja in žuljev njihovih rok.

Toda kljub vsem navedenim dejstvom, imamo v sedanjem svetu eno edino izjemo: pojavili so se namreč znaki, kateri značijo propast poljskih baronov, in baš to dejstvo je smatrati izročilo in razlogom, da poljska ljudska vlada do sedaj še ni bila pozvana uradoma k zasedanju mirovne konference v San Francisco, Cal.

Argentinska vlada je dovolj velikodušna, da uvaža naropana bogastva in takozvana prava fašistov in njihovih somišljenikov, — in ako bi poljska vlada poslala k nam delegacijo, ki bi zastopala koristi poljskih fašistov in nacističnih somišljenikov, potem bi delegatje večine v San Francisco enoglasno izrekli svojo dobrodoščilo svojim poljskim tovarišem iste boje in iste vrste, kakor so oni iz Argentine.

Toda konferenca v San Francisco ali ne, — v Evropi po fašistih ukradeni milijoni, so sedaj v iskrenem varstvu in obrani naloženi v Buenos Aires in zastopstvo Poljske v San Francisco kot tako, bilo bi brezpomembno, tudi ako bi bilo pozvano k tamošnjemu zasedanju, kajti poljski narod in poljska osvobodilna vojska se nikakor ne zmenj za eventuelne poljske delegate, ki bi bili morda pripoznani pri konferenci v San Francisco. In ako naše Zjedinjene države baš žele ohraniti Argentino v prid fašističnih milijonarjev in nacističnih roparjev, — Rusija radi tega še ne bode prekinila svoje diplomatske odnose z našo republiko, dočim: — ako Rusija ne dovoli, da se poljski fašisti povrnejo na Poljsko proti volji naroda, potem je ruska želja imeti na svojem zapadu prijateljske sosedje, utemeljena na starih izkustvih glede medsebojnih odnosov...

NAROD POTREBUJE POMOČI!

Zbirajmo obleko, orodje in vse, kar je najpotrebnejšega pri vsaki hiši, da jim bomo poslali.

WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH DESCENT (Bundles for Yugoslavia)

V RIDGEWOODU, L. I., je skladišče na
665 Seneca Avenue, vogal Gates Avenue.

V NEW YORKU pa:

WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH SLAVIC DESCENT

161 PERRY STREET, NEW YORK, N. Y.

Zberite, kar morete pogrešiti in prinesite ali pošljite na gori označena naslova!

Evo Margotti-ja, nadškofa -- fašista

(Pojasnilo: Naslednji članek je bil priobčen v "Slovenskem poročevalcu", glasilo Slovenske Osvobodilne Fronte. Avtor članka, dr. Metod Mikuž, je bivši arhivar ljubljanske škofije in eden prvih duhovnikov, ki so pristopili v slovensko narodno vojsko za borbo proti nemškim in domačim fašistom. Dr. Mikuž je član verske komisije pri slovenski vladi in načelnik slovenskih vojaških duhovnikov. — Mirko G. Kuhel, tajnik SANSA.)

Slovenija, 27. marca, 1945.

— O goriškem nadškofu Margotti-ju je bilo že večkrat kaj napisanega. Prva nič nas ne bi sicer zanimalo dejanje in nehanje tega izmed toliko sto in sto italijanskih škofov, če bi ta italijanski škof slučajno ne bil škof ene izmed naših slovenskih primorskih škofij. Zato torej in po vrlm se zato, ker je več kot jasno, da ni ta škof nič drugega kot bolj ali manj odkrit preganjač naše slovenske duhovščine in vernikov v Primorju. Poštenim in za svobodo se borečim Slovincem ni vseeno in nikakor ne morejo in ne smejo biti brezbrizni sprito takega pastirovanja in ponašanja tega višjega italijanskega katoliškega dušebrižnika.

Če je nadškof Margotti pozabil kdo in kaj je pravi Kristusov duhovnik, kaj je narod, katerega del je duhovnik in ki mu je dolžan služiti nič manj kot oltarjem božjem in če se je morda sam iznevil svojemu vzvišenemu duhovniškemu poklicu in postal od dneva svojega prihoda v Gorico do današnjih dni povsem navaden fašistični lakaj, potem brez dvoma velja kot zanj kot za vse njegovo škofovanje jasne in razumljive besede tajnika vseslovenskega komiteta v Moskvi Močalovala, ki jih je povedal te dni: Polni zlom fašizma, vse njegove oblasti in polna likvidacija vseh njegovih odganizacij in ustanov, je nujno potrebna skupno z vojaškim zlomom hitlerjevske Nemčije.

Potemtakem odstranite v Margotti-ja et consortes iz Gorice ne bo nekako mučenštvo, še manj preganjanje ali krivica katoliški cerkvi, pa tudi ne le zahteva samo slovenskega naroda, temveč ukaz vseh naših velikih zaveznikov. Proti fašizmu in fašistom se namreč mora boriti vsak pošten človek.

Naj torej slovenska duhovščina in slovenski verniki na Primorskem vendar ne nasedajo tako nepremišljeno in naj ne samo svoje osebne usode, temveč tudi usodo katoliške cerkve na Primorskem navezujejo na suho vejo — Margot-

tija, ker ta se bo vsak čas odlomila. Njegov ugovor in pomislek: Škof je škof in duhovnik so mu dolžni spoštovanje, pokorščino in ljubezen, spricho nadškofa Margotti-ja pa ne drži. Juda Iskarijot je bil prav tako apostol, torej škof, pa je postal prav tako iz Kristusa in njegovemu nauku povsem tujih interesov navaden izdajalec in se je nazadnje obesil.

Nočemo se podrobneje spuščati v delo tega priganjaškega škofa od vsega početka njegovega pastirovanja v naši slovenski Gorici. Dovolj jasno sliko nam pokaže na primer njegova okrožnica z dne 26. julija 1940 — "Beseda našemu kleru v tem trenutku" — v trenutku torej, ko je Italija že kopicila svoje vojaške tolpe po slovenskem Primorju in se pripravljala na zahrbtni napad na Jugoslavijo. Oglejmo si nekoliko поблиže to okrožnico.

1. O ciljih in namenih Italije "v tem trenutku" zapiše Margotti slovenskim duhovnikom in vernikom takole: "Vsi naši duhovniki dobro vedo, kaj se dogaja sedaj v Italiji, koliko se trudi narod za to, da bi dosegel svoje cilje, da bi zagotovil Evropi in svetu zmago svojega orožja in skupaj s svojim mogočnim zaveznikom trajen mir in ustaljen red, ki bi taki mir zajamčil."

Evo Margotti-ja, nadškofa — fašista! Poznamo in na lastni koži smo občutili ta "trud italijanskega fašizma, ki je skušal doseči svoje cilje. Poznamo njegove batine, rcičinovalje, njegove šole, policijo, konfinacije, koncentracijska taborišča, streljanje talecev in poznamo in ne bomo nikdar pozabili potokov solza in krvi, posledice fašističnega truda in naporov. Res vzvišeni in človekoljubni naperi in vredni, da bi jih do vse potankosti našel in prikazal v vseh strahotnih posledicah tudi ta katoliški nadškof sam!

Dobro poznamo zmago fašističnega orožja. In ali je bila in ali je za to zmago res potrebna reklama takega škofa kot je Margotti? Dvojna je namreč ta zloga: klaverna in bedna na bojiščih, zvita in po-

steneva človeka nevredna pa poizkuša biti za kulisami in ji zato prihaja prav kakršno koli nepoštenost in nesramnost.

Dobro poznamo mir in red, ki naj bi zajamčil mir italijanskim in nemškim fašistom. Prav v skladu s službo in vzvišenim poklicem katoliškega škofa je, da se Margotti ogreva in poveličuje mir pokopališč in red novega suženjstva.

2. Fašistične roparske pohode, barbarstvo uničevanje velikih kulturnih vrednot in nekršćanskih pohlep po uničevanju svobodoljubne Evrope, opiše Margotti svojim duhovnikom in vernikom s sledečimi besedami: (To je) "zgodovinska resničnost, ki jo naša Italija sedaj ustvarja s svojim pogumom, s svojim velikodušjem, s svojim smislom za resnico in pravico."

Dobro: za to nečloveško mučenje in ubijanje nedolžnih, le svojo zemljo in svobodo ljubečih ljudi, je res potreben pogum, toda samo pogum razbojnikov in vseh tistih, ki so že zdavnaj nehali biti ljudje. Za rušenje mest, požiganje vasi in uničevanje kulturnih spomenikov je res potrebno velikodušje, kajti le to je moglo paziti, da je prav gotovo vse pogorelo in se vse zravnilo samo zemljo. In res tako velik in profinjen smisel za resnico in pravico more imeti le še fašist, kajti le-ta more imeti prave umore, rope in vse druge zločine nad nedolžnimi ljudmi za bogoljubna in človečanska dela.

3. Margotti-jevo pojmovanje domovinske ljubezni in istovetenje Slovencev z Italijani. "Ljubiti domovino, kot pravi katoličan, kot pravi duhovnik in ji služiti kot ljubeč sin, pomeni predvsem ji služiti: — jo ljubiti v njenih članikih, so naši bratje, pa naj bodo to ali enstrani Soče, to pomeni ljubiti jo v njenih močnih in plemenitih voditeljih, v njeni nepremagljivi vojski."

Ta stoodstotni fašisti učijo torej slovensko duhovščino in slovenske ljudi: Slovenci ste bratje fašističnih Italijanov (po krvi? po Adamu? po Kristusu?), italijanski fašistični voditelji so močni in plemeniti (to smo videli in občutili), in italijanska vojska je nepremagljiva. (Temu se smejemo od sra, obenem pa priznavamo, da je bilo nas slovenskih partizanov sram, ko nam je ta nepremagljiva vojska po kapitulaciji predala orožja.) S kakšno pravico in v moči čigavega poslanstva učijo Slovence domovinske ljubezni dol Italije, ki ni nikdar bila in ne more biti njihova domovina? Če ljubi Margotti Italijo kot človek, tudi kot škof, vsa čast mu in nihče bi mu tega ne zameril in v skladu je to z vsemi postavami tega in onega sveta. Neškofovsko pa je, ker hoče v svoji fašistični domovinski ljubezni pod nesramno krinko in veliko zlorabo krščanske ljubezni prisiliti tudi slovensko duhovščino in njene vernike. Še so višje cerkvene oblasti od Margotti-ja, a zakaj se ob taki zlorabi pravega Kristusovega nauka molčale? Odgovor je seveda nepotreben.

4. Margotti-jeva fašistična prerokba o usodi slovenskega jezika, ki pa se ni in se ne bo nikdar uresničila.

(Otrokom) "ho v bližnji ali (Nadaljevanje na 5. str.)

RAZGLEDNIK**OROČONI**

Sedaj, tekom druge svetovne vojne, pričele so nepregledne meje Sovjetske Rusije postajati sveto poznane, dasiravno so bile te meje do nedavna je bil le povsem navaden učni na skrajnem obzorju, našega sveta.

— Zgodovina našega daljnega zapada, kakršna je bila sredi minolega stoletja, se sedaj v Sovjetski Rusiji ponavlja, toda v izdatno večji meri, kajti brzojav, parobrod in železnice, prinašajo civilizacijo dvajsetega stoletja v preje nepoznane dežele skrajnega ruskega iztoka; — in sedaj, tukaj pri nas, dobivajo Indijanci kongresna odlikovanja, — toda vse to vidimo — le v gledališčih, oziroma pri predstavah, katere predstavljajo občinstvu premikajoče se slike našega Hollywooda.

Toda tam, v Sovjetski Rusiji, napreduje vse izdatno hitreje, kakor je pri nas napredovalo v prvi polovici in sredi minolega stoletja, kajti sedaj imajo tudi takozvani "divji" kraji na razpolago radio in aeroplane, kar je dokazal — Nikolaj Sidorov.

Omenjeni državljani Sovjetske Rusije se je pred desetimi leti izkrcal v Tatarski morskim ožini na skrajnem iztoku azijske Rusije. Ta morska ožina vodi naravnost proti severu v Severno arktično morje, in v južni smeri naravnost v sibirsko pristanišče Vladivostok. Tedaj pred desetimi leti, je bil njegov namen priti v deželo Oročonov, ki je bila v zemljepisnem in tudi v vseh drugih pogledih skoraj nepoznana in naravno "divja".

Oročoni so najmanjši narod v Zvezi Sovjetskih republik; ta narod živi v severnih goratih pokrajinah sibirske primorske pokrajine, ki je znana pod imenom Primorska, ki pa je od jugoslovanske Primorske oddaljena najmanj 14.000 milj. Ime tega naroda pomenja v slovanskih jezikih "lovec jelenov", ali še boljše "jelenorejec". Preživljajo se ponajveč z lovom, ribolovom in jelenorej. Ko je Sidorov došel v njihovo deželo, so živeli v šotorih, in to znači, da je bilo njihovo življenje dokaj slično življenju prvotnih, toda pravih Američanov, katere je naš ameriški pisatelj, Fenimore Cooper, tako lepo opisal v svojih knjigah.

A WAR HALF WON...
IS NOT VICTORY!

Buy EXTRA
WAR BONDS

Vojna ni končana, dokler ni Japonska poražena. — Kupujte bonde 7. vojnega posojila.

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI
IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

**THE INCREDIBLE
TITO**

'Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitega pisatelja

Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovancov za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

"Najbolj razburljiva povest
v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjig zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavrtku gotovino oz. znamke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

**KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING
COMPANY**

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

PAYROLL SAVINGS POSTER

**BUY NOW FOR THE
BIGGER 7TH
WAR LOAN**

Through Payroll Savings

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopis se nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše bralce in se s njimi naši rojaki tako rekoč med seboj pogovarjajo.

E-V DAN V BROOKLYNU

Ponavadi je naslov mojega spisa: Naše aktivnosti v New Yorku; danes pa hočem posvetiti to Brooklynu, ker na ta dan, se Brooklyn vse drugače obnaša, kot sosednji Manhattan, kot ga ljudje poznajo pod imenom New York.

Brooklyn, je bil danes ravno tak, kot vsak drugi dan — edino, kar se je poznalo je bilo to, da je šlo mnogo več ljudi v cerkev; tako zjutraj, kot večernim. Nisem videl niti enega bolj navdušenega človeka, kot jih vidi vsaki drugi dan. Ni bilo zbiranja in ne parad: in zdelo se mi je, da ljudje vedo, da delo se ni končalo in da bo še marsikateri mati zajokala, predno bo res pravi čas za praznovanje. Zdi se mi, da je strah v srehi ljudi — in ta strah obstaja v tem, da ne vedo in niso gotovi, če tudi potem, ko se preneha s krvo preliti, ne bodo vstali vzroki; vzroki za ponovljenje take žalostne igre. Poznal sem veselje ob končanju vojne; po zadnji svetovni vojni, ko se je koplilo v srehi navdušenje, toliko časa da je pričelo kipeči in smo dali izraza v petju, paradah in vsem kar znači človeka srečnega. Danes je to odločno, ne mladina gori v srehi; starejši so zadovoljni, a zdi se mi, da je ta zadovoljnost tako mešana, da sami ne vedo, kako bi izbrali te mešane čute.

Menda so moji čuti popolnoma enaki njihovim. Njih otroci so še v vojni — le kratak bo dopust in potem zopet nastop težke poti. Nekateri se ne bodo vrnili, to je njim jasno in v srehi se vali praplasta pomešana z žalostjo, ki je nepopisna. In ko se svet veseli zmage, ter vira v navdušenju, ti duševna slika kaže tiste temne zelene gozdove, pisane njive, sive gore in med njimi majhne ravnine. Kaže ti borega kmeta in delaven, ki nista imela nikdar prav veliko; ko se zaganjati z vso močjo, da odrineta iz prs težo, ki jih je davila toliko let groze; zdi se ti, kot bi svet mislil, — saj so premajhni, da bi kaj steli, čemu omenjati, da so še v stiski. Da še bidejo boj in življenje in smrt. Pred oči ti pride mala pika na zemlji-

du; komaj tako velika, kot kozurno zrnje — črna je v prime-ri z drugim svetom. Za svet je to samo črna pika — črna malo — samo mal delec neosvojenega zemlje, a za nas je kaj drugega. Za nas je Grosuplje, Litijska, Višnja gora, Ljubljana, Kranj, Kamnik, Menges, Domžale, Loka, Trzin, Črnuče in Celje, Maribor, Motnik, s Trbovljam, Hrastnikom, Zagorjem, Idrijo* in vsemi drugimi trgi in vasmimi, v tisti črni piki na zemljevidu. Torej na dan, ko svet praznuje in se veseli, tam kapljajo zadnje kaplje krvi, da s to krvjo naredi piko klanju v Evropi. Da, s slovensko krvjo bo narejena pika tega klanja. Pred očmi so mi tiste blatne ceste; zelene vrtove vidim, krone sadnega drevja in bele hiše med temi kronami. Rudeče strehe, rujavje in nekatere slammate. Lističi drevja se stresajo in trava se upogiba in ne veš komu vse to — dnevu, ki pride ali grozi, ki je tam.

Za ves svet je račun zelo visok. Poraz vraga, ki je odprl peko na zemlji, je stal morje krvi ali bo svet voljan plačati drobec te svote za mir? Ali bo tista boječnost upravičena? Če gre na delo s tako hladnostjo in odločnostjo za mir, kot je šel za uničenje tiranov, bo uspeh. Ako pa dobi glavno vlogo sebičnost in lisjstvo, požrešnost in nestrpnost, ter se odrine dobra volja v ozadje, pa vse skupaj ne bo vredno piškavega oreha.

Ko grem po ulicah in vidim plapolati zastavo slave na pol drogu, se mi zdi, kot bi govorila: 'My friends, today you have a day, that all of us were waiting for, so many years. I had to go; it was not given me, to be among you this day of victory; it was the will of the Creator, that I depart before this day, but, I will tell you: Remember this day, — remember the purpose of this day, and remember those who had to give everything, — so that you can have this day of victory. Never again should you let go and forget, that behind this day, there is so many years of suffering. And

make up your mind, that a thing like this will not be repeated again. Watch your future and be careful, because if you don't, no one else will. And if you will, others will.' Zdi se mi pa, kot bi za to

plapolajočo zastavo, na pol drogu, videl smehtajoč obraz, očala na nosu in v desnici pa fedora klobuk, ki ga dviga v slovo, nalahno zibajoč. Ignac Musich. Brooklyn, N. Y.

Z OSVOBODILNO ARMADO V NEMČIJI

Chisholm, Minn. — Dobili smo pismo od našega nečaka Alberta Gazvoda, ki piše iz Nemčije. On je s prvo armado in ko so Amerikanci zavzeli eno koncentracijski taborišče, so našli večinoma Slovane, Ruše, Poljake in Jugoslovane. Veliko je bilo tudi Slovencev, žena in otrok. Ko je Albert slišal slovensko govorico, je začel govoriti z njimi in je pisal domov, da so bili tako presenečeni in veseli, da so od veselja jokali, ko so slišali govoriti ameriškega vojaka z njimi v slovenskem jeziku. Veseli so tudi bili, ko so slišali, da so prosti, da gredo lahko v svojo domovino. Alberta so tudi vprašali, od kod so njegovi starši doma in jim je povedal, da je oče doma iz Podgrada pri Novem mestu na Dolenjskem in njegova mati je doma iz fare Vinica pri Črnomlju v Bolikrajini.

Naj še povem, da je Albertova mati sestra mojega moža. Kako je sedaj dobro prišla slovenska govorica slovenskim fantom, ki so v Evropi. Nekateri bodo ostali tam v službi, če ko bo konec vojne. Posebno kateri znajo več slovenskih jezikov govoriti in bodo obiskali rojstne kraje svojih staršev, ali žalibog je dosti otrok tukaj rojenih, ki ne znajo govoriti slovensko, ali se pa sramujejo. To je pač žalostno.

Sedaj pa še nekaj. Tukaj bomo sedaj vendar dosegli svoj cilj, namreč, da bomo kupili Slovenski Narodni Dom, ker smo dosegli kvoto. V treh mesecih smo dobili 14 tisoč dolarjev, to je 4 tisoč več kot je bila kvota predpisana. Sedaj se bo kupilo primerno poslopje v ta namen, tako da bo gotovo, ko se bodo vrnili fantje domov, da jih bomo sprejeli v našem lastnem narodnem domu. S tem jim bomo naredili največ veselja, ker bodo imeli domače ognjišče, kjer bodo se zbirali.

Danes je 3. maja, pa je še prav mrzlo, tako da ne moremo še nič delati na vrtovih, ker je še premrzlo. Pozdrav vsem naročnikom in delavcem pri "Glas Naroda". F. Gende.

Sedaj se bliža konec stranske vojne v Evropi. Mussolini in Hitler sta dobila svoje plačilo ali vse premilo, ako ravno sta mrtva, ker sta začela služiti bolj počasno smrti za svoje zločine in grozodejstva. Kakor čitamo v časopisih, rojaki dobijo že privatna pisma, da je v resnici tako grozno, kot je bilo že v začetku vojne poročano, ali veliko naših rojakov ni hotelo verjeti. So rekli, da je samo propaganda.

Pozdrav na vse naročnike "Glasa Naroda", posebno pa še na Mr. Hudeta, našega rednika. Frances Lukanieh.

Pomladni pozdrav

Presto, Pa. — V prigrizbu vam pošiljam za letošnje leto naročnino "G. N." Malo sem že zapoznel: pričakoval sem vašega zastopnika John Zusta, da me obišče in ponovim naročnino pri njemu, pa je gotovo preveč zaposlen pri svojem delu, da nima dovolj prostega časa.

Zadnje nedeljo sem obiskal rojaka, starega mojega prijatelja Franka Pustoverha iz Saygana. Bil je več tednov v bolnišnici in sedaj se zdravi doma. Želel mu, da se mu zdravlje kmalo povrne.

Vreme imamo le bolj hladno in nič ne kaže, da je že mesec maj tukaj.

Najlepši pozdrav vsem čitateljem "G. N." John Demshar.

Hladno vreme

La Salle, Ill. — Priloženo vam pošljem naročnino za celoletno. Malo sem zaostala, pa ne zamerite. Vreme imamo bolj mrzlo, tako da vse bolj počasi raste. V začetku aprila je bilo prav gorko, vsi smo hiteli solato sejati in vrtove kopati; sedaj pa vse bolj počasi raste. Ko je radi vojne vse bolj žalostno, menda tudi zemlja žaluje. Vsi težko pričakujemo, kadar bo končana ta žalostna vojna.

Pozdrav vsem naročnikom in delavcem pri "Glas Naroda". F. Gende.

MARGOTTI . . .

(Nadaljevanje z 2. str.)

daljni bodočnosti še bolj potrebno poznati te resnice (namreč verske) v državnem jeziku, ki ga bodo morali uporabljati v vseh potrebah javnega življenja.

Take želje in iz njih izvirajoča Margottijeva preroka je pač razumljiva, posebno še, če upoštevamo, da Margotti v listi okrožnici skuša dopovedati zavednim slovenskim duhovnikom, da je biti Slovenec PREDSEDEK IN ZASTAREL NAZOR. — Ne samo nešokofsko, tudi nečloveško se to sliši, a vendar je prav, da je Margotti zapisal tudi to. Takrat se bi bilo vseč fašistom in Margottiju, ko bi slovenski jezik popolnoma izginil iz Slovenskega Primorja, ko bi otroci klicali ne samo Boga, temveč tudi svoje matere v tujem in njihovi duši in sren nerazumljivem jeziku. In če ni še danes, pa bo ta fašistični priganjač prav gotovo spoznal, da biti Slovenec ni ne predsedek in še manj zastareli nazor. To je velika žalitev za ves slovenski narod in naj bo pričrčan, da je ne bomo nikdar pozabili. Mogli smo torej spoznati iz ene same okrožnice, kdo in kakšen je ta goriški nadškof Margotti. In prav nič nas ne moti, če si je izbral za geslo svojega škofovanja dvojje velikih krščanskih idej: — justitit et pax (pravičnost in mir), kajti Kristus sam večkrat opozarja svet na grabežljive volkove v ovčjih oblekah. Vsekakor pa nas moti in vprašati se moramo: Kako je le mogoče, da ima ta izrazito fašistična pojava še vedno gotov vpliv nad primorsko duhovščino? Nad tistimi turej, ki so bili doslej vsej slovenski duhovščini lahko za vzor in za vzgled pravih narodnih duhovnikov in odločnih borev za narodno svobodo. Če so, so popolnoma brez potrebe podlegli Margottijevim grožnjam s kanonom 139 in 141 in 5-odločno I. goriške sinode, ki jim jih je "prikladal v spomin". 4. oktobra 1944. Kajti: delo in borba za narodovo svobodo izpod okupatorjevega jarma ni in ne more biti spekulantska politika, temveč po vseh postavah, naravnih in božjih, zahtevana dolžnost. Pred to sveto dolžnostjo vsakega poštenega Slovenca mora skopneti kot pomladanski sneg vsaka, hote ali nehoite poudarjena zastarela cerkvena postava.

Kaj torej? Ali s fašističnim priganjačem Margottijem v sigurno propast in nepopravljivo izdajstvo svojega lastnega naroda in prave, resnično krščanske vere, ali z narodom, ki bo v kratkem svoboden in očiščen vse, tudi najmanjše fašistične navlake. Vsak pošten človek pa naj premisli, koliko veljajo in koliko resnice vsebujejo Margottijeve besede na konen njegove okrožnice z dne 4. oktobra lanskega leta: "Tega (da bi šli duhovniki z narodom v borbo za svobodo) naši kleriki nikakor ne bodo storili. Bilo bi to v škodo njihovim lastnim dušam in dušam njim izročenih vernikov".

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, ako je vam le priročno, da se poslužujejo — UNITED STATES CANADIAN POSTAL MONEY ORDER.

SLOVENSKA ŠOLA V NEW YORKU

Ze dalj časa nismo nič poročali o našem delu, toda to No, zdaj pa naj vam malo se ne pomeni, da smo zaspali opišemo kaj pripravljamo. — nasprotno, pripravljamo se Predvsem, kot vselej doslej, za zaključno šolsko prireditve, bomo peli in igrali . . . in zaključno šolsko prireditve, bomo peli in igrali . . . pesmi o borbi ker ta dan (nedelja) bo dan proti vpadnikom. Sedaj, ko je naše prireditve. Kot ponavljamo zaključna vojna v Evropi, bomo seveda dodali kaj simboličnega, ki bo v skladu s stanjem dogodkov. N. Y., cor. Bleeker Str. Zal. (Nadaljevanja na 4. str.)

HELP WANTED :: MOŠKO DELO

The War Man Power Commission has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

TOOL and DIEMAKERS PRVOVRSTEN — VOJNO DELO IN POVOJNO — 55 UR NA TEDEN DOBRO PLAČANO Vprašajte: JOHN VOLKERT 110 LAURENCE ST. BROOKLYN (92-98)

PORTERS STALNO DELO in DOBRA PLAČA Vprašajte: SEWAK INCORP. 2 W. 37th ST. N. Y. C. (92-98)

YOUNG MEN LEARN JEWELRY TRADE Good Salary — Overtime Bonus — Vacation — Post-war Apply: FLICKSTEIN BROS. 151 CANAL ST. N. Y. C.

FURNITURE FINISHER and POLISHER Good Pay — Excellent Working Conditions, Time & 1/2 overtime Apply: CENTURY DESK CO. 215 GREENE ST. N. Y. C. GR 7-5351 (91-95)

DELAVER NA STEKLO S PRIPRAVO ZA IZDELOVATI KORALDE (BEADS) SEDAJ IN POVOJNO DELO ZAGOTOVLJENO LEXINGTON 2-1284 (91-97)

SPRAYER IZURJEN MOŠKI STALNO DELO in DOBRA PLAČA THE MANOR HOUSE 384 CANAL PLACE BROOKLYN Phone: ME 5-8855 (91-97)

SUPERINTENDENT za 27. družinsko hišo. Stalno delo; fine razmere. — \$50 mesečno, poleg tega stanovanje 4 sobe; plin in elektrika. *Phone: JEROME 7-3602

AUTOMOBILE MAN TO TAKE COMPLETE CHARGE OF BODY and FENDER DEPARTMENT MUST BE EXPERT METAL MAN AND DO PAINTING. — SALARY NO OBJECT. — POST-WAR — Apply: 542 WEST 49th ST. New York City (87-93)

MEN and BOYS! Porter ali Stock Clerk FOR WHOLESALE GLOVE HOUSE 5 DAY WEEK — \$25 per WEEK Apply: WIMELBACKER & RICE 244 MADISON AVE. N. Y. C. (88-94)

ČEVLJAR STALNO DELO DOBRA PLAČA NADURNO! Dobra prilika za pravega moža. Vprašajte: LUIGI CUCI 20 FOURTH AVE. BROOKLYN Phone: CU 6-8385 (86-92)

BAKERY — PASTRY Prvo vrstno LETOVIŠČE Julij — Avgust Izvrstna plača — Fine delavske razmere. — Vprašajte: Mrs. Harriet Schreyer — Sheraton Hotel, Lexington Ave. & 37th St., N. Y. C. LEX 2-1200—Room 319 (89-95)

AUTOMOBILE PAINTER Experienced on COMMERCIAL TRUCK BODIES Apply at: 323 East 29th Street New York City

:: HELP WANTED Help Wanted (Male)

HANDYMAN ZA ZUNANJE DELO PRVOVRSTNO LETOVIŠČE Maj — September Izvrstna plača — Fine delavske razmere. — Vprašajte: Mrs. Harriet Schreyer — Sheraton Hotel, Lexington Ave. & 37th St., N. Y. C. LEX 2-1200—Room 319 (89-95)

SHIPPING HELPER 40 Hours — \$30 week Steady — Overtime — Post-war Good working conditions. Apply: GLENNY CO. 111 — 8th AVE. cor 15th St., N. Y. C. Room 811 (89-95)

MOŠKI SPLOŠNO DELO V IZDELOVNICI ZALEPK 47 UR — \$35.35 — Solidne prave Stalno — Dobre delavske razmere Vprašajte: H. P. ANDREWS PAPER CO. 14 WEST 3rd ST. N. Y. C. (87-93)

AUTO BODY & METAL MAN IDEALNE DELAVSKE RAZMERE POČITNICE IN PRAZNIKI ZA PLAČO STALNO DELO — \$1.50 NA URO CURRY CHEVROLET BROADWAY & 13th ST. N. Y. C. (89-95)

PLESKARJI ZA DELO V URAVNISKEM POSLOPU STALNO — NADURNO Pakičine: PE 6-5300 Extension 1800 (88-94)

MOŠKI ASSISTANT CUTTER and ZA SPLOŠNO POMOČ V TOVARNI Stalno delo — Dobra prilika Vprašajte: VENUS CORPORATION 528 BROADWAY, 11th fl. N. Y. C. (88-94)

ORTHOPEDIC ČEVLJARI Stalno delo — Dobra plača 5 D N I Dobre delavske razmere Vprašajte: UNITED ORTHOPEDIC APPLIANCES, Inc. 791 BROADWAY N. Y. C. (89-94)

YOUNG MEN INEXPERIENCED CONSIDERED ADVERTISING AGENCY MAIL ROOM Start \$20 — 5 day week PLEASANT WORKING CONDITIONS OPPORTUNITY FOR ADVANCEMENT Benton and Bowles 144 Madison Avenue New York City (87-93)

YOUNG MAN Dependable, Conscientious, Opportunity to learn a good POST-WAR TRADE Pleasant; Permanent, 40 hours—start \$25. Apply: TYPO DESIGNERS 228 E. 45th ST. N. Y. C. Phone: VA 6-4373 (89-95)

HELP WANTED MOŠKO in ŽENSKO DELO (Male and Female)

MOŠKI — ŽENSKO Izurjeni imajo prednost GLASS WORKERS ON ANIMALS SOLID and NITTED Apply: LORRAINE GLASS 1810 — 62nd ST. BROOKLYN BE 6-9436 (86-92)

MEN — WOMEN EXPERIENCED ON GLASS MINIATURES TOP PAY Apply: GLASCRAFT CO. 2917 AVENUE R. BROOKLYN Dewey 9-2631 (89-95)

NAJBOLJŠI PRIJATELJ

V NESREČI VAM JE:

SLOVENSKA NARODNA PODPORA JEDNOTA

BRATSKA, DELAVSKA PODPORA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

Članstvo: 64,500

Premoženje: \$11,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

"TAMBURAŠKI KONCERT"

Z IGRO ENODEJANKO

"MATERNI DAN"

v nedeljo, dne 13. maja, 1945

Koncert se začne ob 4. popoldne.

V SLOVENSKEM DOMU 253 Irving Avenue, Brooklyn, N. Y.

PROGRAM:

POZDRAV MATERAM Ludvig Mutz, ravnatelj odrs
1. TRIGLAV (koračnica) pripr. za tamb. Emil Adamič
a) OJ. TI VILA, VILA VELEBITA (koračnica) Pripr. Milan J. Farkaš
b) NEVEN KOLO, pripr. Rudy Cernkovich Igra MLAJŠI ZBOR
2. V PEČINI (ouverture) pripr. Rudy Cernkovich
a) V CIGANSKEM LOGORU, pripr. Rudy Cernkovich Igra ODRASLI ZBOR
IGRA: "BREAKFAST"
Scene: At the breakfast table.
Cast:

Father Theresa Walker
Mother Lillian Walker
Maid Cecilia Starin
Winifred Jennie Alex
Susie Agnes Capuder
Leroy Charles Capuder

Po programu prosta zabava in ples.

ZA PLES IGRAJO TAMBURAŠI

— VSTOPNINA JE PROSTOVOLJNA —

Za obilno vdeležbo se priporočajo — "Mladi Tamburaši"

Gradje gnezdo

POVEST IZ DNI TRPLJENJA IN NAD

Spisal: VLADIMIR LEVSTIK

(24)

Sestri pospremita gosta domov, da skoči k umiranj, le srea ljudi zastajajo, slutec rdece-
stari na kratko besedo; potem se odpeljejo vsi ga zmaja, ki leze blize in blize.
trije na postajo. Jela je oblecena, ker je bila O, ve naše suhe skale na jugu, ve lačne,
dopoldne na trgu; Zinka se zgoraj napravlja, žene! Gorje materam, ki so rodile za vas! Od-
očeta je hlapec poklical. Tona in Jela stojita kar se kolje na vaših brdih tisočletna lakom-
sama in se gledata. le govor oči je glasan; nost s tisočletnim gnevom, je ni hiše v vasi,
njene diše po sladkosti kakor dve zvrhani ča- ki ne bi vedela vaše cene ...
ki medice. Gladov pogled se kali; nekaj hlepi
v njem, hoče in se ne more odločiti. Zdajci
pa jo zgrabi okrog pasu ter jo slišne k sebi.
"Se enkrat, Jela ... Enkrat samkrat se!"
Njena glava mu leži na rami, usta cveto na-
vzgor kakor skritul tulipan z globoko čašo.
Tone pije, pije; pijan je, da se majo svet o-
koli njega, in vendar ne more ngasiti žeje.
"Jela, kadar se vrnem, te vzamem namesto
Jože, slišiš? Hočes, Jela!"
Dekle se mu izvije; v prešernem smehu za-
blisne z zobmi:

"Kaj bi s toboj, ki sanjaš o junaški smrti? Kaj hočemo ženske z zrtvami in mučeni-
ki, povej! Zdaj ne skočim več v vodo; živeti
hočem, živeti, pozabiti, veseliti se ... Smeha
in sreče nam dajte, vi čudni apostoli — malo
je živim do vaših grobov!"
In gad je mahoma trezen.

"Prav imaš, Jela," mirna s povešeno
glavo. "Vsak po svoje, prav imaš."
Kratek sen se je razsul; toda ni mu žal, da
ga je sanjal.

V pomladnem solnem vriska Kastelčevina
s sveže pobeljenimi zidovi, rdečimi strehami
in zelenimi okni; kdo bi si mislil, da sedi v
tej bogati hiši žalostna žena, ki se besede ne
maje, da bi jo rekla otroku v pozdrav in slo-
vo ...

Tone je našel Kastelko pred njenim oltar-
jem; glavo upira v dlan, komolce v mizo in
stoji v fotografije. Bog ve, ali se giblje kaj
v tej sivi glavi, ali je vse mrtvo in tiho kakor
v ubogi prestreljeni Joževi lobanji?

"Odhajam, mati. Zbogom, zdravi ostanite!"
Vdova molči; ne ozre se, oči ne obrne.

"Zbogom, mati! Čez nekaj dni sem na la-
ški fronti; nihče ne ve, kaj me čaka ... Ne
daste roke!"

Stara ne sliši; trepalnice se ji spuščajo glob-
lje na oči, kakor bi jo trudnost morila.

"Taki zdravi. Ne mislite name, če vam je
laglje tako; vseeno, vseeno bom zmerom pri
vas!"

"Z moje volje nikdar. Beži, beži, beži!"
krikne Kastelka s tolikanj izmučenim glasom,
da ga zasebe v sree.

"Zbogom ..."

Koleselj drda po cesarski cesti, Jernač po-
la z bičem. Tona se smeje Galjotovi Jeli, ona
sijlje iskre z očmi; le Zina je spet otožna in
čudno stmi tjavendan.

Prav si povedala, Jela; sreče in smeha nam
dajte, dokler dihamo! Bežite, sence, počivaj-
te, mrtvi — lepota sveta je živih, dokler ži-
ve ...

XV.

Soča teče krvava že delj ko leto dni. Kadar
je mirno vreme, odmeva čez hribe grom topov.
In kadar pihla veter s iste strani, se groze
vašani na poljih; lasal je mrlice, božal črvi-
va lica, poljubljal steklene oči; dišati bi moral
po smrti, po delhi po življenju. Bajje tudi ptič-
ke pojo tam doli. Drobčkane ptičke sede na
mrtvih in žvrzole ... Nebo in zemlja ne čutita

SLOV. ŠOLA (Dalje)

Letos bomo tudi imeli pri-
stno slovensko godbo ... znanj
Manhattan Trio — Johnny in
Mary Grill ter Charles Penko.
bodo zaigrali nekaj lepih. Po
programu bodo pa urežali ne-
kaj poskočnih in drugih za
mlade in stare plesateljine no-
ge.

Jožica Peschel nam bo s svo-
jim izvežbanim glasom tudi
podala nekaj slovenskih pesmi.
Vsi skupaj bomo podali igro
oziroma prizore povezane v
igro. To bo spet nekaj nove-
ga in vam ne povemo nič na-
tančnega, kajti bo najboljši,
da pridete in se sami prepri-
čate ... le eno skrivnost prav-
potihoma zašepčemo v uho:
nadvse prišrčen bo prizor s
Slovensko punčko ... Kot
nevesto jo bomo oddali ... s
petjem in domačo godbo na
harmonike ... Pa lepa bo, da
le kaj. Malo večja kot ona,
ki smo jo lani oblekli v slo-

PISMO PRIMORSKEGA SLOVENCA

Pismo, ki ga v naslednjem priročniku, je iz Francije
prišel sin slovenskih starišev iz Ridgewood, L. I., N. Y.,
ki služi pri ameriški mornarici. Pismo mu je izročil primor-
ski Slovenec, ki so ga italijanski fašisti zaprli, po razpadu
Italije pa so ga Amerikanci odpeljali v Francijo, od koder
pošilja svoje pismo s pripombo: "Bi prosil, če vam je mo-
goče dati to pisemce v slovenski časopis."

Dragi stric France!

Najprej moje prve in naj-
lepše pozdrave vam pošiljam
iz Francije iz vojaškega stan-
na. Vaši bratje so zdravi in
se imajo po stari navadi in
sestra enako; hčerke in sino-
vi od bratov, in sestre, so
zdravi, in veseli; to se je go-
dilo pred vojsko. Sedaj pa ne
vem nič drugega kod, strašno
slabo. Kot vam je mogoče že
znano, kaj se godi med seda-
nje vojno v naši domovini.
Tega ni mogoče opisati, vseh
grozodejstev, ki so jih napra-
vili Nemci in Italijani. Moj
odhod od matere in očeta, bra-
tov in sester je bil tak: Ob
tretji uri jutraj se kar nena-
doma sliši ropot po vratih od
hiše. Sem vstal in šel pogle-
dat in kaj sem videl! Ko sem
odprl vrata, pa se prikaže iz
temne noči strojna puška, in
glas pravi: — "Stoj!" To so
bili fašisti, italijanski ubijal-
ci. Kar mi reko: "Ti, hodi z
nami, ti ne boš več v šol." Ni
bilo nič odgovarjati, kar iti.
— če ne, je bil strel brez slo-
vesa od svoje ljube matere o-
četa in ostalih. In tako sem
odšel k prisiljeni vojaški slu-
žbi. In na tak način moji pri-
jatelji stari po 16—17 in več
let. In kam so nas odpeljali.
Na Sardinijo, kjer je divjala
lakota, bolezen in grozna vro-
čina. Nas je bilo okrog deset
tisoč, mnogo jih je umrlo za
boleznijo, ker ni bilo zdravil
in za druge razne stvari.

Po polonu Italije nas je
ameriška vojaška oblast vze-
la, da bomo delali pri njih,
in smo odpotovali na Korzi-
ko in od tam v Francijo, od-
koder vam pišem to pismice.
Od doma ne prejmem dve le-
ti nobenih novic. Dokler sem
dehival novice od doma, so mi
pisali, da od Ivota ni več gla-
su; ne vodo, ali je padel, ali
je njetnik na ruski fronti.
Nekaj strahotnih novic iz
domovine. —
Dekleta ki so sodelovala z
narodnjaki in so bila potem
njeta, so pretrpela velike mu-
ke za domovino. So jih pe-
ljali na policijsko postajo, in
tam so jim odnesli oblečila,
da so bila kot ob prirodu na
svet, in potem položena na mi-
zo in bila pretepena do krvi.
In to je bilo dan za dnem,
da so nekatera umrla od bo-
lečin.

Enako so trpeli fantje, o-
troci stari možje in žene.
Takih grozodejstev se jih je
zgodilo na tisoče. Matere z
doječimi otroci so bile ubite,
ali pa otrok pred njo zaklan
kot žival. Može in fante so

pa kar postreljali, cele vasi
požgali, in z njimi tudi ljudi,
da je bilo kar pokopališče, pa
slovenski narod se ni nehal
boriti in se bo boril do zmage;
ta ni daleč.

Strašen dan bo dan plači-
la. — Smrt italijanskim in
nemškimi ubijalcem! — Živela
Jugoslavija. Živel Tito! Ži-
veli zavezniki!

Jaz sem sin Vašega brata
Jožefa, ki se je poročil v hi-
šo (Živec) Črniče št. 35, po
domače pri Betnih.

Če vam je mogoče, odgo-
vorite na ta naslov, ki je tu-
kaj spodaj.

Ušaj Jožef.
225th Slav C.
A. P. O. 772
U. S. Army.

Girls
NO EXPERIENCE NECESSARY
TO BOX MEN'S
JEWELRY
No Saturdays
40 Hour Week
SEWANK INCORP.
2 W. 37th ST., N. Y. C.
(92-94)

SIVALKE
IZURJENE NA \$5.50 OBLEKE
also
SIVALKE IZURJENE NA U. S.
"U. S. BLIND STITCH" STROJ
Stalno delo, dobra plača. Vprašajte
HELENA
253 West 26th St. (2nd fl.) N. Y. C.
(92-94)

NURSEMAID
IZURJENA
SPE NOTRI: PUNČKA 5 MESCEN
STARA DEŽIMO TUDI DRUGO PO-
MOČ — POLETI OR MORJE.
\$100 — \$125.
Phone: AT 9-7511
(92-94)

FINGERWAVER
MANICURIST
STEADY — TOP SALARY
5 DAY WEEK
Apply:
CAMEO BEAUTY SALON
212 ROGERS AVE., B'KLYN, N. Y.
(92-94)

Countergirl and Waitress
GOOD PAY and TIPS
Apply:
KREMAS LUNCHEONETTE
7106 BAY PARKWAY
Brooklyn
(92-94)

FINGERWAVER
MANICURIST
STEADY; also WEEKENDS
GOOD POSITION
Apply: CARLE BEAUTY SALON
88 CLINTON ST., N. Y. C.
(92-98)

DELA VKA V PRALNICI
IZVEŽBANA ROČNA LIKALNICA
STALNO DELO in DOBRA PLAČA
\$35 in višje na teden.
Vprašajte:
78 BLEECKER ST. (near Edway)
New York City
(91-92)

Operators! Floor-girl!
Presser on Blouses!
Izurjene ali Neizurjene
STALNO DELO in DOBRA PLAČA
POČITNICE 8 PLAČO
Vprašajte: 82 SEAVIEW AVE.,
DOGAN HILLS, STATEN ISLAND
(91-97)

SIVALKE
IZURJENE
ZA \$3.50 VRSTO
Dobro od kosa — Stalno — Dobra
plača — Prijetna svetla delavnica
Vprašajte: ZARAYA DRESS CO.
147 E. 125th ST., N. Y. C.
(88-94)

HIŠNA DELAVKA
(ZA LAHKO HIŠNO DELO)
DEKLE ali MLADA ŽENSKA
Oskrbeti 2 let starega otroka.
Dobra plača. Flm dom z prijaznim
Ujndni.
Pokličite: ES 5-4111
(87-93)

NOVI ROMANTIČNI FILM NA BROADWAYU

V Criterion gledišču na Broadwayu in 45. ulici, New York,
sedaj kažejo romantični film "Salome, Where She Danced".
Povest v tem filmu, je romanca med dunajsko plesalko (Sa-
lome), vlogo, katero igra Yvonne De Carlo, in habsburškim
princom, (vlogo igra Walter Slezak). V sliki sta tudi izbo-
na igralca Marjorie Rambeau in Rod Cameron.

KUPITE VOJNE BONDE!

Help Wanted (Female) **ŽENSKO DELO** **Help Wanted (Female)**

BINDERY:
GIRL WANTED FOR NUMBERER
ON HOOLE MACHINE
ALSO GENERAL BINDERY
WORKER
C. B. WEDELKENS & SON
6 VARICK ST. N. Y. C.
(91-93)

GIRLS
TO DRESS DOLLS
GOOD PAY
Pleasant Working Conditions
Time 1/2 Overtime. — Apply:
UNEDA DOLL CO.
425 BROOME ST. N. Y. C.
(91-93)

ŽENSKA in DEKLETA
ROČNO ŠIVANJE
NA OKRASKE
IZURJENOST NEPOTRERNA
CELOTNI ali DELNI ČAS
Phone: SC 4-6819
(91-93)

KUHARICA
IZVEŽBANA
Stalno delo, običajna plača.
Sp. notri. Apartment na
na Vzhodnih 60-tih. Ostanemo
v mestu to poletje.
Pokličite jutraj: RE 4-7274
(91-92)

GIRL
experienced on a FOSTER WINDING
MACHINE; also inexperienced.
Steady work — Good Pay — Post-war
Future. Apply:
SPIRO WINDING CO.
2147 WHITE PLAINS RD., BRONX
Phone: Talmadge 2-8294
(89-95)

BEAUTICIAN
EXPERIENCED ALL AROUND
OPERATOR
Steady Work and Good Pay. Fine
Opportunity. Apply:
ARLENE'S BEAUTY SALON
663 Fort Washington Ave., N. Y. C.
(89-95)

HIŠNA
DEKLE ali MLADA ŽENSKA
Oskrbeti 3 let staro dekle; lahko de-
lo, flm dom, stalna služba za odgovor-
no osebo. — Dobra prilžnost.
Pokličite: podnevi — PE 6-1688
po 6. uri — ES 7-5234
(86-92)

GIRLS! GIRLS!
SIMPLE TABLE WORK, on
HANDRAGS
Experience unnecessary. Steady work.
Good pay; 40 hour week, plus over-
time. Apply:
BELLO BAG CO.
32-25 Queens Boulevard, L. I. CITY
(86-92)

GIRLS or WOMEN
FOR LIGHT PRESSING ON
NECKWEAR, also
HAND SEWERS
Good Pay; Steady Work. — Apply
LEVINE & NACKMAN
571 — 8th AVE., (cor. 28th St.) N. Y.
(87-93)

ASSEMBLERS
ŽENSKA
za lahka strojna dela
V TOVARNI BLIZU
125th ST. SUBWAY
STATION
BARLOW
ENGINEERING CO.
135 EAST 128th ST., N. Y. C.
ali pokličite:
ATWATER 9-0850 Ex. 40
(90-92)

Opozorite še druge, ki ne čitajo
"G. N." na te oglase. — Mogoče
bo komu vstreženo.

GIRLS and WOMEN
WE NEED CLERKS
FOR OUR
Filing and Mailing
Departments
NO EXPERIENCE NECESSARY
5 DAY WEEK
OPPORTUNITY FOR
ADVANCEMENT
Apply:
M c C R O R Y ' S
1107 Broadway, N. Y. C.
(89-94)

Angleško-Slovenski

BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga
je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsak-
danjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v
platno in ima 273 strani.

Cena je \$5.00

Naročite jo pri:

KNJIGARNI "GLASA NARODA"
216 W. 18th Street New York 11, N. Y.